

TALVÕKUU

Tubli' seto noorõ', kirjakeele vaiõlus, indiaanlasi avaldus uhke ja hää

Muusiga – ja kiramiis ILVESE AAPO kaes tagasi talvõkuuhtõ ja kirotas, mille tuu kuu tälle süä perrä om. Novembri kuuhtõ päevakõrralõ nõsõnu' üts viimätsid' aastagidõ seto kultuuri päämätsi vaiõlusteemasit.

Midä sis novembrih Setomaa tetti? Ma' olli kavval ja kai internetist perrä. Midroskit, Nahtsipäivä peeti, Märti ja Katri juusti. Seto Talomuseumi ja Verska Muusikakooli sünnüpäivi peeti. Tsõõriklaavvol kõnõldi energeetikast ja turismist, nii ku' säääl õks tetäs.

Serga küläh tetti ts'asson kõrda ja vahtsõst vallalõ. Kohki' Talinah ja Tartoh tuudi lava pääle oratoorium Peko esä, a tuust olõ – õi' peräst kohki' midägi' kuulnu', ma' eis' k'au – us ja kiäki' tõõnõ kah olõ – õi' viil kõnõlõmma tulnu'. Tiia – äi', mille.

Novembri kuu om tähtsä kuu, kasvai tuuperäst, õt kuulsa kirämehe Kivirähki Andrusõ viil kuulsabaa raamadu «Rehepapp» tõõnõ päälkiri om «November». Tuud raamatut võiva' kõik, kiä' mõistva', õga kuu vai terve aastak lukõ'. Ma loi s'oo kirätkü jaos 16. novembri Setomaa lehte ja tull miilde, õt ku ma tuud edimäist kõrda tei, sis ma väiga imesti. Mulle paistu, õt üle hulga ao om kätte trehvänü' üts aoleht, koh om midägi lukõ'.

Tuu võidsõ' muidogi' ka' tuu peräst olla', õt Setomaa peris õga päiv ilmu – ui'. Ja näütuses Kahuski Salmõht, kinkast terve leheküle pikkunõ jutt oll, tiia ma väiga hõste, a õks oll hüä lukõ', õt kiäki' viil arvo saa, et Salmõ üts hüä latskõnõ om. Timä om jo üts näist täämbätse ao katõ jala pääl kõndvaist ja tandsvaist võro – seto silduist.

Sama külle pääl om viil katas nimme: Hõrna Maar'a om tuu luu kirotanu' ja veid' okõsõ võtt nuursootska Juhkami Enna kah sõnna, noorõ' latskõsõ' mõlõ-

ba'. Mainitas viil Seto Nuuri Seltsi, paari laulotsõõri ja Seto Kuninglikku Teatristuudiot, eloh as'a' kõik. S'oo luu pääle võisi' õga ull, kiä' kipus setodõ välläkuulmisest kõnõlõmma, var' okaetusõ mano minnä' ja kaia', kas tä mitte eis' vällä kuulma vai ar' häämä naka – ai', kas ommõgi' midä nätä' viil. Aolehest om õgal juhul nätä', õt noorõ seto latskõsõ pilt om illos.

Ku leheküle tagasi kääni, sai viilkõrd lukõ' Setomaa energeetikafoorumist ja mõtist, kuismuudu Setomaa võinu' energeetilitsõlt sõltumatus saia'. Tuu või tunduda' ilmvõimalda', a ku unistada' ja tüüd tetä' mõista – ai', sis saaki – i' midägi'. Sisseostetu nafta asõmõl võinu' muidogi' võssa palota' vai rapsist diislit tetä'. Väega vajalik foorum!

Sis om edimätsõ külle pääl viil väigokõnõ nupukõnõ vahtsõ maavanõba Sibula Piitsega' ja tuust või pääaigu vällä lukõ', õt timä tulõkiga' om Setomaa hindäle vahtsõ õnnistegijä saanu', a tuud ma julgõ – õi' viil kommentiiiri'.

Kolmada leheküle pääl om kah jalki' hüä uudis. Verskah omma' ettevõtja' internetti tsusat, Mikidämäel ja Miss'oh omma' noorõ' väiga tegüsäs (aktiivsõs) lännü', Setomaa Valdu Liit kõrraldas õgasagamatsi arengukavvu ja projekte, Helsingih Mardilaadol omma' seto' jal' ar' k'auunu', sündünü' om vahtsõnõ folklooriselts Hõpõhõim ja Serga küläh om ts'asson kõrda ja vallale tett. Hüä ja illos jalki'!

✕✕✕ **Tuu Pino artikli om süämega kirotõt ja arvada om, õt kavvõbalt paistusõgi' mõnõ' as'a' parebahe vai tõistmuudu.**

A sis lätt as'as! Kats külge om päälkiräga «Kuismuudu paprõ pääle panda' setokõisi kõnõlõmist». Väiga pall'o tarku inemisi võtva' tuust kõnõlda', Hao Paali, Kalkuni Andreas, Kauksi Ülle, Pajusalu Karl ja nii edesi, ku lehte edesi käänät, sis tulõ viil Hõrna Aare mano. Mõnõ' näist omma' kah'os ummi juttõga' katõsa vai kümme aastat ildas jäänõ', a vaest saa midägi õks kõrda. Päälegi' kiroti ma eis' jo'

ÕNNISTATI SISSE: preester Rafael pidas taastatud Serga tsässonas esimese palveteenistuse. 2 x foto Igor Taro

15. oktoobri Setomaah pääaigu kõik selges, a hüä õks, ku tõõsõ' kah midägi' kõnõlda' saava'.

Perämätsõ külle päält saa tiidä', õt maailma kõgõ parepina kasvi umal aol Petsere-maal. Pääle tuu om säääl sääne tähtsä asi, nii ku' aolehe Setomaa hindäle kodo k'aua tellmisõ koupon. Tuu piat teil olõma jo' ar' täüdet ja ar' saadõt. A

inne viimätsõ lehekülge võtt sõnna päälina miis Pino Jüri. Timä om jo sääne kavval seto, kiä' om hinnäst eiski' Talina liinavolimi võtva' tuust kõnõlda', Hao Paali, Kalkuni Andreas, Kauksi Ülle, Pajusalu Karl ja nii edesi, ku lehte edesi käänät, sis tulõ viil Hõrna Aare mano. Mõnõ' näist omma' kah'os ummi juttõga' katõsa vai kümme aastat ildas jäänõ', a vaest saa midägi õks kõrda. Päälegi' kiroti ma eis' jo'

Jüri kõnõlõs tuust, mille tä viimätsõ Kuningriigih k'au – us. Timäl nakas viimätsõl aol setotamisõ pääle eksponaadi tunnõh tekkümä ja tuu tälle miildü – üi'. Pääle tuu tundus Jüriõ, õt Kuningriigilõ ja seto-

tamisõlõ nakas rahhasantmisõ hais mano tulõma ja tuu timäle kah meeldü – õi'. Murõh tege s'oo värk Jüriõlõ. Turismitamist om väiga pall'o, puul ello om projekte pääl, a külä' jäävä' õks tühäs ja ku sinno sotsiaaltütäjäs võõda – ai', sis olõki – i' tüüd, midä tetä'.

Tuu Pino artikli om süämega kirotõt ja arvada om, õt kavvõbalt paistusõgi' mõnõ' as'a' parebahe vai tõistmuudu. Hüä olõs, ku' kiäki' võtas näädätä, õt Seto Asi pia – ai' niimuudu k'aua, nii ku Jüriõlõ paistus.

Arvada oll tuu kah novembrih, ku ma lõude internetist üte noorõ seto luulõtja ja luutma piat, õt timä värse saa pia Setomaa lehest lukõ'.

Novembrikuu kokkovõtmisõ saagi lõpõta' küsimisõga' Pino jutust – suvõl olõt tii' kõik siih, a novembrih... Mõtle sis, hüä Setomaa lugõja, kohkõsil ja minkõ jaos sa olõt, novembrih vai ütskõik mäntsõl kuul vai aol. ■

LOOKAS LAUD: külarahvas kostitas tsässona õnnistamise pool kõige hea ja paremaga.